

**महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत
सिंचन सुविधेसाठी वैयक्तीक सिंचन विहिरीसंदर्भात
सुधारीत सूचना.**

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्रमांक : मप्रारो-२०१२/प्र.क्र.३०/रोहयो-१

नियोजन विभाग (रोहयो प्रभाग)

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : १७ डिसेंबर, २०१२

- वाचा :** १. शासन निर्णय क्र. मप्रारो-२०११/प्र.क्र.२४/रोहयो-१०अ, दि. १० मार्च, २०११
२. शासन परिपत्रक क्र. मप्रारो २०१२/प्र. क्र.२४/रोहयो-१०अ, दि.२७.१.२०१२
महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा - २००५
३. केंद्र शासनाचे पत्र दि. २४.०८.२०१२

प्रस्तावना :

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत सिंचन सुविधेसाठी वैयक्तीक सिंचन विहिरींची कामे घेण्यास दिनांक १० मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयानुसार मान्यता देण्यात आली आहे. प्रत्येक जिल्ह्याची भौगोलिक स्थिती भिन्न असल्यामुळे स्थानिक परिस्थिती विचारात घेऊन विहिरींचे तांत्रिक व आर्थिक मापदंड निश्चित करण्यासाठी विभागीय आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नियुक्त करण्यात आली आहे. राज्यात विहिरींच्या कार्यक्रमास चांगला प्रतिसाद मिळत आहे. परंतु, स्थानिक पातळीवर यासंदर्भात काही अडचणी असल्यामुळे त्यावर स्पष्टीकरण देणे आवश्यक आहे. तसेच केंद्र शासनाने महाराष्ट्रासाठी निश्चित केलेला सुधारित मजुरी दर रुपये १४५/- नुसार विहिरींच्या आर्थिक मापदंडात बदल करणे आवश्यक आहे. याबाबत क्षेत्रीय अधिका-यांकडून वारंवार मागणी होत आहे. त्यामुळे शासन निर्णय दिनांक १० मार्च, २०११ अधिक्रमित करून शासन आता खालील सुधारीत निर्णय घेत आहे:-

शासन निर्णय :

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी अधिनियमाच्या परिशिष्ट-१ कलम १ (४) मधील तरतुदीनुसार खालील प्रवर्गासाठी सिंचन सुविधा म्हणून विहिरीची कामे अनुज्ञेय आहेत.

- अ) अनुसूचित जाती
- ब) अनुसूचित जमाती
- क) दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थी

ड) भूसुधार योजनेचे लाभार्थी

इ) इंदिरा आवास योजनेचे लाभार्थी

फ) कृषि कर्जमाफी योजना २००८ नुसार अल्प भूधारक व सिमांत शेतकरी

ग) अनुसूचित जमातीचे व अन्य परंपरागत वन निवासी (वन अधिकार मान्यता) अधिनियम २००६ नुसार पात्र व्यक्ती

२. लाभधारकाची पात्रता

अ) लाभधारकाकडे किमान ०.६० हेक्टर क्षेत्र सलग असावे.

ब) प्रस्तावित विहीर पुर्वीपासून अस्तित्वात असलेल्या विहीरीपासून ५०० फुटापेक्षा जास्त अंतरावर असावी.

क) प्रस्तावित विहीरीपासून ५ पोलच्या आंत विद्युत पुरवठा उपलब्ध असावा.

ख) लाभधारकाच्या ७/१२ वर विहीरीची नोंद असू नये.

छ) लाभधारकाकडे तलाठी यांच्या स्वाक्षरीचा एकूण क्षेत्राचा दाखला असावा.

ज) एकापेक्षा अधिक लाभधारक संयुक्त विहीर घेऊ शकतील मात्र त्यांचे एकूण जमीनीचे क्षेत्र ०.६० हेक्टर पेक्षा जास्त व सलग असावे.

ण) ज्या लाभार्थ्यांना विहीरीचा लाभ देण्यात येणार आहे तो जॉब कॉर्डधारक असला पाहिजे. तसेच त्याने मजूर म्हणून काम करून मजुरी घेणे आवश्यक आहे.

ज) भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेकडून पाणी उपलब्धतेचे प्रमाणपत्र वरिष्ठ, भू-वैज्ञानिक सर्वेक्षण यंत्रणा यांचेकडून घ्यावे.

३. विहीरीसाठी अर्ज व त्यावरील कार्यपद्धती :-

अ) पुढील आर्थिक वर्षात वैयक्तिक सिंचन विहीर मंजुरीसाठी अर्जदाराने १५ ऑगस्टपूर्वी विहीरी करीता विहीत नमून्यात ग्रामपंचायतीकडे अर्ज करावा. (सोबत नमूना अर्जाची प्रत)

ब) ग्रामपंचायतीने अशा अर्जाची तात्काळ पोच द्यावी.

क) उपरोक्त प्रमाणे विहीरीच्या मागणीसाठी प्राप्त झालेले अर्ज दिनांक १५ ऑगस्ट च्या ग्रामसभेसमोर माहितीसाठी सादर करण्यात यावे.

ड) प्राप्त अर्जातून पुढील वर्षाच्या नियोजनामध्ये समाविष्ट करावयाची लाभधारकाची यादी ग्रामसभेने प्राधान्यक्रमानुसार मंजूर करावी. लाभधारकाची निवड करतांना केंद्र शासनाने विहीत केल्याप्रमाणे लाभार्थी संवर्गानिहाय मंजुरी प्राधान्याने करावी व अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमातीपैकी दारीद्वयरेषेखालील अर्जदारांना प्राधान्य द्यावे. मात्र प्राधान्य क्रमांकातील संवर्गातील लाभधारक शिल्लक नसल्यास पुढील प्राधान्य संवर्गातील लाभधारकाची निवड करावी.

४. ग्रामपंचायतनिहाय विहिरीची कामे मंजूर करतांना विचारात घ्यावयाच्या बाबी

ग्रामपंचायतीमध्ये योजनेअंतर्गत साधारणतः प्रती वर्षी किती मजूर कुटुंब कामाची मागणी करतात व त्यातुन किती मनुष्य दिवस निर्माण झाले याचा अभ्यास करुन पुढील वर्षाचे नियोजन प्रस्तावित करुन मंजूर करावे. विहिरीच्या कामांमध्ये मजुरीच्या खर्चाच्या तुलनेत साहित्याचा खर्च जास्त आहे त्यामुळे ग्राम पंचायतीने विहिरीच्या कामांसोबत मजुरीप्रधान कामे उदा. भूसुधार, वृक्ष लागवड इत्यादी कामे घ्यावीत जेणेकरुन ग्रामपंचायतीच्या स्तरावर मजुरी व साहित्याचे ६०:४० प्रमाण राखणे शक्य होईल. पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी प्रत्येक ग्रामपंचायतीना विहिरीच्या कामांसोबत इतर कामे घेणे आवश्यक राहिल. कोणत्याही परिस्थितीत ग्राम पंचायतीमध्ये फक्त विहिरीची कामे घेण्यात येवू नयेत.

सदर शासन निर्णय दिनांक ३१.८.२०१२ पुर्वी सुरु झालेल्या विहिरीच्या कामांना लागू राहणार नाही.

५. ग्राम पंचायतीमध्ये निवड करावयाच्या लाभधारकांची संख्या

- विहिरीसाठी लाभधारक निवड करताना गावपातळीवर एका आर्थिक वर्षात मजुरी व साहित्याचे प्रमाण ६०:४० राखण्यात यावे.
- भूजल सर्वेक्षण यंत्रणा यांनी निश्चित केलेल्या मापदंडाप्रमाणेच लाभार्थ्यांची निवड करण्यात यावी.
- ग्राम पंचायतीतील जून्या विहिरी कार्यान्वीत असतांना नवीन विहिरी मंजूर करुनयेत व अपूर्ण कामांना पूर्ण करण्यास प्राधान्य द्यावे.

६. सिंचन सुविधा म्हणून विहिरींना मंजूर करण्याबाबतच्या अटी

- केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या दिनांक २४ ऑगस्ट २०१२ च्या कार्यसंदर्भातील सूधारित मार्गदर्शक तत्वानुसार बोरवेल, टयूबवेल अनुज्ञेय नाही. तथापी शासन परिपत्रक क्रमांक मप्रारो २०११/प्रक्र -११३ / रोहयो -१० अ दिनांक १७ ऑक्टोबर २०११ अन्वये विंथन विहिर (In Well Bore) अनुज्ञेय राहिल.
- भूजल सर्वेक्षण यंत्रणा GSDA च्या व्याख्येप्रमाणे सेमीक्रिटिल, क्रिटिकल, ओव्हर एक्स्प्लायटेड क्षेत्रामध्ये वैयक्तिक लाभाच्या सिंचन विहिरी घेवू नयेत. मात्र या भागात समूह विहिरी हाती घेता येवू शकतात. असा समूह तयार करतांना किमान ३ शेतक-यांचा समूह असावा. समूहातील शेतक-यांनी करारनामा करुन उपलब्ध होणारे पाणी प्रमाणात वापरतील असे प्रमाणित करावे. असे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर ग्रामपंचायतीमार्फत अशी कामे हाती घेण्यात यावीत.
- समूह विहिरीची नोंद महसूली अभिलेख्यात घेण्यात यावी.
- सुरक्षित क्षेत्रात (Safe Zone) वैयक्तिक लाभाची सिंचन विहिरीची कामे हाती घेता येवू शकतात तथापी त्यासाठी संबंधित भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेने विहिरीची मापे निश्चित करावीत. असे करतांना कठीण खडकातील भागासाठी विहिरीचा व्यास ८ मिटर पेक्षा तसेच मऊ खडक आणि मातीच्या भागासाठी ६ मिटर पेक्षा जास्त असू नये.

७. विभागीय आयुक्त स्तरावरील समिती

महाराष्ट्र हे मोठे राज्य असून प्रत्येक भागाची स्थानिक व भौगोलिक परिस्थिती भिन्न आहे. त्यामुळे संपूर्ण राज्यासाठी विहीरीचा एकच आकार किंवा दर निश्चीत करणे शक्य नाही. ही बाब विचारात घेवून विहीरीच्या कामांशी संबंधित तांत्रिक व आर्थिक बाबी निश्चीत करण्यासाठी विभागीय स्तरावर खालील समिती स्थापन करण्यात येत आहे. तेव्हा खालील नमूद समितीने त्यांच्या विभागांतर्गत विहीरीचे तांत्रिक, आर्थिक मापदंड व संकल्पचित्राबाबत आवश्यक त्या सुचना निर्गमित कराव्या.

१) विभागीय आयुक्त	- अध्यक्ष
२) विभागीय उपसंचालक (भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा)	- सदस्य
३) अधीक्षक अभियंता, स्थानिक स्तर	- सदस्य
४) उपआयुक्त, रोहयो	- सदस्य
५) कार्यकारी अभियंता (रोहयो)	- सदस्य सचिव

कार्यकारी अभियंता पद रिक्त असल्यास उपआयुक्त (रोहयो) हे सदस्य सचिव म्हणून काम पाहतील. तसेच समितीला आवश्यकतेनुसार तांत्रिक बाबीसाठी इतरही अधिकारी उदा. अधीक्षक/ कार्यकारी अभियंत्यांना समितीस विशेष निमंत्रक म्हणून निमंत्रित करता येईल. प्रत्येक जिल्ह्याने स्थानिक स्थितीनुसार विहीरीचे आकारमान उदा. व्यास, खोली इत्यादींचे आर्थिक व तांत्रिक मापदंड समितीस सादर करावे व समितीकडून संकल्पचित्र आर्थिक मापदंड मंजूर करून घ्यावे. विभागीय आयुक्त स्तरावरील समितीने उरविलेले आर्थिक मापदंडानुसारच अंदाजपत्रक मंजूर करावे. इतर कुठलेही मापदंड वापरू नयेत.

प्रत्येक जिल्ह्याला परिस्थितीनुसार आर्थिक मापदंड भिन्न असू शकतात. जिल्ह्यातील भौगोलिक परिस्थिती भिन्न असल्यास त्या जिल्ह्यासाठी दोन तांत्रिक अंदाजपत्रके तयार करण्यास मुभा राहिल. (उदा. ठाणे जिल्हा जेथे समुद्र किनारा तसेच डोंगराळ भाग आहे.)

आवश्यकतेनुसार सार्वजनिक बांधकाम विभागाची दरसुची वापरता येईल, मात्र तसे करतांना आयुक्तांनी अनुरूपता, माफकता यांच्यावर भर घ्यावा.

अंदाजपत्रकात अथवा मुल्यांकनामध्ये स्वामित्वधनाचा समावेश करू नये.

अंदाजपत्रकात विहीर पुनर्भरण बाबींचा समावेश असावा.

८. संकल्प चित्र तयार करतांना विचारात घ्यावयाचे मुद्दे.

संकल्पचित्र आणि अंदाजपत्रक तयार करतांना जिल्हा कार्यालयाकडून विभागीय आयुक्त यांचे समितीकडे संकल्प चित्र सादर करतांना तसेच तांत्रिक अधिकारी यांनी प्रत्यक्ष अंदाजपत्रक तयार करतांना खालील बाबींची दक्षता घेण्यात यावी.

- अ. विहिरीच्या कामाचे भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेच्या मापाप्रमाणे जिल्हानिहाय कठीण व इतर भूभागासाठी क्षेत्र, नमुना अंदाजपत्रकेतयार करण्यात यावी.
- ब. अंदाजपत्रकासाठी संबंधित जिल्ह्याच्या वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेकडून विहिरीची मापे निश्चित करून घ्यावीत. सध्याच्या किमतीत झालेली सर्वसाधारण वाढ विचारात घेवून शासन निर्णय क्रमांक मग्रा-२०११/प्र.क्र.२४/रोहयो-१०(अ), दिनांक १० मार्च, २०११ अधिक्रमीत करून शासन विहिरीच्या किमतीची कमाल मर्यादा रु २.०० लाखावरून रु ३.०० लाख करीत आहे.
- क. अंदाजपत्रक वस्तुनिष्ठ तयार करण्यात यावी ज्यामुळे कामांचे प्रत्यक्ष मुल्यांकन करताना फार मोठ्या प्रमाणात तफावत निर्माण होवू नये.
- ड. कोणत्याही परिस्थितीत व कोणत्याही स्वस्वात अकुशल भागात कुशल भाग ज्यामध्ये अर्ध कुशल कुशल कारागीर, साहित्य, आकस्मिक खर्च यासारख्या बाबी दर्शविण्यात येवू नयेत.
- इ. अंदाजपत्रकात बाबनिहाय कुशल आणि अकुशल भाग यांचा खर्च स्वतंत्रपणे नमूद करण्यात यावा. असे करताना मजूरीचा दर केंद्रशासनाने निश्चित केल्याप्रमाणे असावा. तसेच अर्ध कुशल मजूर स्थानीकच असणे आवश्यक नाही, मात्र अर्धकुशल मजुरांना व्हाऊचरवर अदायगी करावी. तसेच साहित्याची खरेदी उदा. सिमेंट, वाळू इत्यादी ग्रामपंचायतीने करणे अनिवार्य राहिल.
- फ. अंदाजपत्रक तयार करताना ज्याबाबीसाठी रोहयोचे दर उपलब्ध आहेत ते दर वापरावेत. उर्वरित बाबीसाठी सिंचन विभागाचे किंवा महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची दरसूची वापरण्यात यावी.
- उपरोक्त प्रमाणे विहिरीचे अंदाजपत्रक तयार करताना त्यामध्ये खालीलप्रमाणे गोष्टवारा असणे आवश्यक आहे.

अकुशल (मजूरीवरील खर्च)	साहित्यावरील खर्च २		एकूण १ + २
	अर्धकुशल मजूर + कुशल मजूर	साहित्यावरील खर्च	
१	२ अ	२ ब	३

अकुशल मनुष्य दिवस निर्मिती : -----

मजूरी व साहित्याचे प्रमाण : -----

९. कार्यान्वयन यंत्रणा :-

विहीरीच्या कामांना पंचायत समिती स्तरावरील तांत्रिक अधिका-यांनी तांत्रिक मान्यता द्यावी व सह कार्यक्रम अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी यांनी प्रशासकिय मान्यता द्यावी. विहीरीची कामे ग्रामपंचायत मार्फतच करण्यात यावी. या कामांमध्ये कुशल भाग ग्रामपंचायतीमार्फत पूर्ण करण्यात यावा.

१०. विहीर कामाच्या पूर्णत्वाचा कालावधी :-

विहीरीच्या कामांना प्रशासकिय मान्यता दिल्यानंतर सलग दोन वर्षात विहीरीची कामे पूर्ण होणे अनिवार्य राहिल.

११. विहीरीच्या कामांची गुणवत्ता व सुरक्षितता :-

मजुरांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने त्यांना हेल्मेट देण्यात यावीत. याबाबतचा खर्च ६% प्रशासकिय खर्च निधीतून भागवावा.

१२. कामाचे पूर्णत्वाचे दाखले निर्गमितकरणे

- अ. ज्या तांत्रिक अधिका-याने कामाच्या अंदाजपत्रकास तांत्रिक मान्यता प्रदान केली आहे त्याच पदाच्या तांत्रिक अधिका-याने पूर्णत्वाचे दाखले निर्गमित करावे. जर त्यांनी असे करण्यास नकार दिला तर त्यांचे विरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात यावी.
- ब. अंदाजपत्रकाप्रमाणे काम भौतिकदृष्ट्या व्यास व खोलीमध्ये पूर्ण झाल्यास पूर्णत्वाचा दाखला निर्गमित करावा.
- क. विहित केलेल्या खोली पेक्षा आधिक ०.६० हेक्टर क्षेत्राच्या सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध झाल्यास व विहीर सुरक्षित स्थितीत आहे याची खात्री पटल्यास संबंधित लाभधारक यांची संमती आणि क्षेत्रिय तांत्रिक अधिकारी यांच्या जबाबदारीवर विहीर कामाचे पूर्णत्वाचे दाखले निर्गमित करता येवू शकेल.
- ड. अंदाजपत्रकाप्रमाणे मंजूर रक्कम खर्च झाली आहे मात्र बांधकाम प्रलंबित आहे अशा स्थितीत पूर्णत्वाचा दाखला निर्गमित करुनये अशा प्रकरणात बाबनिहाय कामाचे वस्तुनिष्ठ अंदाजपत्रक का तयार केले नाही अथवा कामाचे कार्यान्वयन करतांना काम अंदाजपत्रकाप्रमाणे का केले नाही याचा खुलासा घेवून उचित कार्यवाही करण्यात यावी.
- इ. पूर्णत्व दाखला निर्गमित करण्यामध्ये काही अडचणी निर्माण झाल्यास पर्यवेक्षकिय अधिकारी यांनी तांत्रिक अधिका-यांचे मार्गदर्शन करावे.

१३. मत्ता निर्मिती बाबतच्या नोंदी

- अ. निर्माण झालेल्या मत्तेची नोंद ग्राम पंचायतीमधील नमुना नं. १० मत्ता नोंद वहीमध्ये घेण्यात यावी.
- ब. मत्ता निर्माण झाल्यानंतर संबंधित लाभधारकास ताबा पावतीसह हस्तांतरित करण्यात यावी. त्याची देखभाल दुरुस्ती संबंधित लाभधारक करेल.
- क. मत्तेची नोंद संबंधित लाभधारकाच्या ७/१२ उता-यावर घेण्यात येवून त्यानंतरच विहिरीचा पूर्णत्वाचा दाखला निर्गमित करावा.
- ड विहिरीचे काम सुरु करण्यापूर्वी काम सुरु असताना व काम पूर्ण झाल्यानंतर याप्रमाणे कामाच्या विविध पातळीवर छायाचित्र काढण्यात यावे व योजनेच्या संकेतस्थळावर (MIS) मध्ये टाकण्यात यावे.
- इ. कामाचे ठिकाणी कामाचे फलक लावण्यात यावेत.

१४. अनिवार्य बाबी

- अ. MIS वर सर्वप्रकारचे नोंदी घेणे अनिवार्य राहिल.
- ब. सदर कामाचे सामाजीक अंकेक्षण अनिवार्य असल्याने अकुशल व अर्धकुशल कामावरील खर्चाची सर्व प्रमाणके (Vouchers), पावत्या, सामाजीक अंकेक्षणासाठी उपलब्ध करणे अनिवार्य राहिल.

१५. विहिरीच्या कामांकरिता खालील बाबी निषिद्ध राहातील.

- अ. गावामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने खाली अन्य कामे न करता फक्त विहिरीची कामे घेणे, ज्यामुळे ग्राम पंचायत स्तरावर मजुरी : साहित्य यांचे प्रमाण ६०:४० राखणे शक्य होणार नाही.
- ब. भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणेच्या मर्यादेचे पालन न करता भूजल पातळीचे शोषण करणे.
- क. लाभार्थ्यांना हजेरीपत्रक सुपुर्द करून त्यांचेकडून कंत्राटदार प्रमाणे कामे करून घेणे किंवा त्यांच्यामार्फत साहित्याची खरेदी करणे.
- ड ६०:४० चे प्रमाण राखण्यासाठी मजुरी व साहित्याचे प्रमाणाचे चुकीचे वर्गीकरण करणे
- इ. अपूर्ण जुन्या विहिरी पूर्ण न करता नवीन विहिरी मंजूर करणे.
- ई. अकुशल कुशल व साहित्याचे MIS वर चुकीच्या नोंदी घेणे.

१६) संकिर्ण

- अ. काम सुरु करण्यापूर्वी संबंधित लाभधारक, सरपंच, ग्रामसेवक, ग्राम रोजगार सेवक यासह संबंधित तांत्रिक अधिकारी यांचे समक्ष कामाचे रेखांकन देण्यात यावे व आवश्यक त्या नोंदी नोंदवहीत घेण्यात याव्यात.
- ब. वैयक्तिक लाभाची सिंचन सुविधा म्हणून विहिरीचे काम कार्यान्वित करतांना सदरिल काम महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनामधीलच आहे म्हणून केंद्र/राज्य शासनाचे सर्व आदेश परिपत्रक व सुचनांच्या अधिन राहून कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर
उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक 287272E942402E09E असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने

दि. 15/12/21
(व्ही गिरीराज)
प्रधान सचिव (रोहयो)

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव
मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मा. मंत्री/राज्यमंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहायक,
प्रधान सचिव (रोहयो) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
प्रधान सचिव (कृषि) कृषि व पदम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सर्व विभागीय आयुक्त,
आयुक्त, कृषि महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई व मुंबई उपनगर वगळून)
संचालक, फलोत्पादन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
मुख्य अभियंता व सह सचिव (रोहयो)
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व विशेष कार्यकारी अधिकारी व उप विकास आयुक्त (रोहयो)
सर्व उप जिल्हाधिकारी (रोहयो)
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग (स्थानिक स्तर), पुणे
सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
समिती अधिकारी, कार्यासन ड-७, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन
सर्व उपसचिव / अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (मग्नारोहयो) नियोजन विभाग, मंत्रालय,
कक्ष अधिकारी रोहयो-१, सारसंग्रह
निवडनस्ती, कार्यासन रोहयो-१० नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई-३२

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना महाराष्ट्र अंतर्गत सिंचन सुविधा
म्हणून वैयक्तिक लाभाची सिंचन विहीर मंजूर करणेसाठी नमुना अर्ज.

महोदय,

मी----- राहणार----- तालुका----- जिल्हा-----
मगांराग्रारोहयो अंतर्गत सिंचन सुविधेसाठी वैयक्तिक लाभाची सिंचन विहीरीसाठी अर्ज सादर करीत आहे.

मी----- संवर्गाचा अर्जदार असून माझा दारिद्र्य रेषेखालील क्रमांक-----
आहे. माझ्याकडे गट क्र.----- मध्ये एकूण----- हतकी जमीन आहे. माझ्याकडे सिंचन
सुविधा उपलब्ध नाही.

मी योजने अंतर्गत नोंदणीकृत मजूर असून मी कुटुंबासह प्रस्तावित विहीर कामावर देय दराने अकुशल काम
करण्यास तयार आहे. सदर योजने अंतर्गत मी वरीलप्रमाणे अर्ज सादर करीत असून वैयक्तिक लाभाची सिंचन
विहीर मंजूर झाल्यानंतर कोणत्याही प्रकारच्या चुकीची/दिशाभूल करणा-या माहितीसाठी मी सर्वस्वी जबाबदार
राहील व शासनाचा झालेला सर्व खर्च मी स्वतः अदा करेन.

करीता वरीलप्रमाणे माहिती व मान्यतेस्तव सादर.

आपला/आपली विश्वासू,

(सही/निशाणीचा आंगठा)

अर्जदार :

१) अर्जदाराचा संवर्ग :	वर्गवारी :	दारिद्र्य रेषेखालील क्रमांक :
२) धारण केलेले एकूण क्षेत्र :	गुंटे :	गट क्रमांक :
३) अर्जदाराकडे उपलब्ध असलेली सिंचन सुविधा.	:-	
४) प्राप्त अर्जाचा क्रमांक :	व दिनांक :	

तलाठी

ग्रामसेवक

सरपंच

अर्जाची पोचपावती मिळाली

सही/निशाणीचा आंगठा :

अर्जदार

अर्जाची पोचपावती

- १)
- २)
- ३)
- ४)

याप्रमाणे आपला अर्ज MGNREGS विहीर प्रस्ताव वर्ष----- साठी प्राप्त झाला आहे.

ग्रामसेवक

सरपंच